

10

X. fejezet – Rigips kézi és gépi vakolatok, glettek

X.1 Rimano termékek és tulajdonságaik áttekintése	210
X.2 Szükséges eszközök	212
X.3 A munka menete	213
X.3.1 A kezelendő felület vizsgálata és előkészítése	213
X.3.2 A keverék elkészítése	214
X.3.3 Az anyag felhordása	215
X.3.4 Ablak körüli falsíkok kijavítása	217
X.3.5 Rigips gépi vakolatok és szórható glettek	218
X.3.6 Hűtő-fűtő rendszerek vakolása	219
X.3.7 Végső felületképzés	220
X.3.8 Gipszkarton szerkezetek különleges minőségű felületi glettelése	220

X. fejezet – Rigips kézi és gépi vakolatok, glettek

X.1 Rimano termékek és tulajdonságaik áttekintése

A Rimano rendkívül jó minőségű gipsz alapú finomvakolatok és glettek kiválóan alkalmasak a beltéri falfelületek egyenetlenségeinek kisimítására és festéshez való előkészítésére.

A Rimano termékek szakszerű alkalmazásával jelentős mennyiségű idő takarítható meg, miközben minőségi felületet hozunk létre. A széles termékválaszték, és elsősorban a termékek használatából következő előnyök lehetővé teszik, hogy még a legigényesebb felhasználók követelményeinek is maradéktalanul eleget tudjanak tenni.

A Rimano gipsz alapú vakolatok és glettek legfőbb előnyei:

- rendkívül magas minőségű, esztétikus felület
- a különböző építőanyagok felületeinek egységesítése (pl. hagyományos téglafalak és gipszkarton)
- kellemes közérzetet biztosító klíma a belső terekben
- egyrétegben felhordható technológia
- kiváló tapadás az adott felületre
- magas munkatermelékenység=hatékony munkavégzés
- gazdaságos anyagszükséglet
- szakszerű anyagfelhordás esetén nem igényel csiszolást
- a felület dekorációs céllal strukturálható
- természetes, környezetbarát, kémiaailag semleges anyag (pH=6–7)

Főbb felhasználási területek

- egyrétegű, teljes felületen alkalmazott beltéri vakolatok
- festés előtti felületkezelés
- meglévő vakolatok esetleges hibáinak kijavítása
- vezetékek számára kivésott hornyok kijavítása
- ajtók és ablakok körüli falsíkok kijavítása

10/1. TÁBLÁZAT: Gipsz alapú vakolatok és festőglettek

Termék	Rímáno 6-30	Rímáno 3-6	Rímáno 0-3	Rímáno Plus / Rímáno Plus A
A vakolat típusa	gipszes vakolat	gipszes vékonyvakolat	glettelő gipsz	univerzális felületkiegénylítő
Leírás	Belsőtéri, anyagában glettelhető gipszes vakolat	Belsőtéri gipszes vékonyvakolat	Belsőtéri nagyszilárdságú glettelő gipsz	Nagyon fehér, belsőtéri, felületsimításra alkalmas glett
Összetétel	Gipsz, mészhidrát, perlit	Gipsz és kötésjavító adalékok	Gipsz és kötésjavító adalékok	Finom fehér gipsz, kötésjavító adalékok
Alap	Tégla, beton, pórusbeton	Vakolt felület, beton, pórusbeton	Beton, erősen nedvszívó vakolatalapok	Gipszvakolat, beton, mész-cement vakolat
Anyagszükséglet	Kb. 0,8 kg/m ² /1 mm	Kb. 0,9 kg/m ² /1 mm	Kb. 0,9 kg/m ² /1 mm	Kb. 0,95 kg/m ² /1 mm
Felhordási vastagság	6–30 mm (csempeburkolat alá 10 mm)	3–6 mm	0–3 mm	0–10 mm
Bedolgozhatósági idő	60 perc	60 perc	45–60 perc	60–90 perc
Falburkolat	Festék, tapéta, csempe	Festék, tapéta	Festék, tapéta	Festék, tapéta
Eltarthatóság (felbontás nélkül)	12 hónap	12 hónap	12 hónap	12 hónap
Felhasználás	belső falak, mennyezetek, min. +5°C felett	belső falak, mennyezetek, min. +5°C felett	belső falak, mennyezetek, min. +5°C felett	belső falak, mennyezetek, min. +5°C felett
Kiszerelek	5; 25 kg	5; 20 kg	1; 2,5; 5; 12,5; 25 kg	5; 20 kg
Bekeverési arány	1 l vízhez 1/2 kg gipsz	1 l vízhez 1/2 kg gipsz	1 l vízhez 1/2 kg gipsz	1 l vízhez 1/2 kg gipsz
Bedolgozás módja				

X.2. Szükséges eszközök

Szükséges eszközök:

- 1) vödör
- 2) alumínium „h” lécz
- 3) tépőlécz
- 4) rozsdamentes 280 mm glettvas
- 5) 500 mm-es vakolatfelhordó és simító
- 6) festőhenger
- 7) rozsdamentes acélsimító (lepke)
- 8) keverőszár
- 9) rozsdamentes simítókanál
belső sarkokhoz
- 10) rozsdamentes simítókanál
külső sarkokhoz
- 11) vakolatgyalu,
élkihúzó
- 12) szivacsos simító

X.3 A munka menete

X.3.1 A kezelendő felület vizsgálata és előkészítése

A munkálatok megkezdése előtt elsősorban szemrevételezéssel, **vizuálisan ellenőrizzük** a megmunkálandó alapot, vagyis megvizsgáljuk, hogy a falakon, mennyezeten nincsenek-e nedves, penészes, esetleg más szennyeződésektől (pl. olaj) származó foltok. Ezután következik az úgynevezett **tenyérpróba**, amikor is tenyerünkkel simítjuk végig a felületet, hogy megállapítsuk, hogy az alap nem fagyott, poros vagy málló.

A gipszvakolatok és simítóanyagok felvitele előtt a nem megfelelő felületeket ki kell javítani, pl. leverní, leoldani, vagy letörölni. A poros felületeket nedves ecset segítségével tisztíthatjuk meg. Spaklival vagy drótkéfével távolítsuk el az

esetleges egyenetlenségeket, a málladozó területeket, felületi szennyeződéseket (cementtej maradék, habarcsmaradék stb).

A két anyag felhordása előtt, közben és utána biztosítani kell, hogy a helyiség és az alap hőmérséklete min. +5°C legyen.

A továbbiakban megvizsgáljuk az alap **nedvszívó-képességét**. Ehhez a felületet benedvesítjük:

- amennyiben a víz cseppek formájában lefolyik, a felület nedvszívó képessége alacsony
- amennyiben a víz a felszínről gyorsan eltűnik, a felület nedvszívó.

Az **extrém nedvszívó felületeket** (pl. pórusbeton, gipszkarton) előzőleg Rikombi-Grund alapozóval kezeljük le. A felület nedvszívó képességének függvényében a Rikombi-Grund alapozót, a csomagoláson megtalálható

kezelési útmutatónak megfelelően vízzel hígíthatjuk. Az anyagot általában festőhengerrel visszük fel a felületre.

A **nem nedvszívó, tükörsima felületeket** (pl. monolit betonszerkezetek, polisztirol elemek és idomcsövek) Rikombi-Kontakt alapozóval kenjük le, hogy ezzel tökéletesítsük a vakolat tapadását az alaphoz. Az alapozót használat előtt gondosan keverjük fel, illetve a használat során többször is kevergessük át. Ezáltal megakadályozhatjuk a keverék durvább szemcséinek leülepedését. A tapadást elősegítő alapozó és az elválasztó alapozó érési ideje – a Rimano/Rimat termék használata előtt – min. 12 óra.

X.3.2 A keverék elkészítése

Egy tiszta vizet tartalmazó vödörbe lassan elkezdjük szórni a Rimano/Rimat port, mindaddig, amíg a por teteje már kilátszik a vízből. Ebben az állapotban 3–5 percig hagyjuk pihenni az anyagot. Ezt követően az anyagot kézi keverővel, vagy elektromos keverőszárral alaposan elkeverjük, mindaddig, amíg sima nem lesz. Ezzel az eljárással optimális sűrűségű anyagot kapunk, amely nem folyik le a felületről és csomómentes.

TIPP:

A keverék elkészítése és felhordása során kizárólag tiszta eszközöket és szerszámokat használjunk. Ellenkező esetben a bekevert anyag a csomagolásán feltüntetett használati útmutatóhoz képest eltérő módon viselkedhet.

1. Az anyag lassú szórása

2. Anyag pihentetése 3–5 percig

3. Anyag keverése kézi keverővel

4. Optimális sűrűségű anyag

X.3.3 Az anyag felhordása

A Rimano/Rimat vakolatokat és felületkiegyenlítőket kézi erővel, rozsdamentes simítókanál segítségével visszük fel a felületre. Legcélszerűbb az anyagot egy rétegben, a felszín egyenetlenségeihez mérten megfelelő vastagságban felvinni.

Bizonyos esetekben az anyagot két rétegben szükséges felhordani, pl. alapvakolaton, nagyobb vastagságok vagy nem megfelelően kitöltött falazati hézagok esetén.

A második réteget minden esetben a már megszilárdult, de még nedves vakolatra

visszük fel, vagyis „vizesre a vizesre”. Ily módon biztosítható, hogy a két réteg megfelelően egymáshoz kössön. A vakolat felhordásának menete fal és mennyezetek esetében azonos.

Falak esetében az anyagot alulról felfelé haladva visszük fel. A felhordás során egy irányt követünk – éspedig az anyagot a „nedvestől a száraz felé” húzzuk, mindaddig, amíg a bedolgozhatósági idő alatt elkészíthető teljes felületet le nem fedtük (min. 60 perc).

Az 5 mm-t meghaladó vastagságú vakolatot alumínium „h” léccel simítjuk le.

Nagyobb vastagságú vakolat felhordásakor az anyagot a léccel keresztirányú mozgásával simítjuk el, vagyis alulról fölfelé, majd egyik oldalról a másik oldalra.

Az elegyentetett felszín rövid száradását követően a vakolatot nedves szivaccsal, körkörös mozdulatokkal végezve áttöröljük. A „gipsznedv” újbóli száradását követően a felületet rozsdamentes spatulával vagy egy simítókanál élével tesszük simává. Az így kapott eredmény a tökéletes simaság.

A belső sarkokban a vakolatot a belső sarkokhoz kifejlesztett rozsdamentes simítóval dolgozzuk el.

A felszín nedves szivaccsal, körkörös mozdulatokkal áttöröljük

A felületet rozsdamentes spatulával tesszük simává

Rimano/Rimat keverék felvitele a tapadást elősegítő alapozóval lekent mennyezetre

A felhordott Rimano/Rimat réteget „h” léccel simítjuk el az egyik irányba

A felhordott Rimano/Rimat réteget „h” léccel simítjuk el a másik irányba

Rövid száradás után a felületet körkörös mozdulattal szivacsos simítóval átsimítjuk

A felszabadult gipsztejet rozsdamentes simítóval simítjuk el

A belső sarkok simításához speciális saroksimítót használunk

X.3.4. Ablak körüli falsíkok kijavitása

Az ablakok és ajtók körüli falsíkok javításához (pl. csere után) Rimano 3-6, vagy Rimano 6-30 kézi vakolatot használunk.

Az élre pontoszerűen felhordott gipszes vakolatba elhelyezzük az élvédő profilt, majd vízmértékkel pontosítjuk a helyét az ablakkerethez képest.

A felvitt anyag rövid száradása után, a felületet körkörös mozdulatokat végezve nedves szivaccsal áttöröljük. Abban az esetben, ha sima felületet kaptunk, elvégezzük a végső simítást – lepkével vagy a simítókanál élével.

A kb. 1 órás száradást követően felvisszük a Rimano 3-6, vagy Rimano 6-30 gipszes vakolatot.

A Rimano termékek finom szemcseméretének köszönhetően az utólagos faljavítás helye szinte észre sem vehető.

X.3.5. Rigips gépi vakolatok és szórható glettek

Termék	Rimat 100 DLP 	Rimat 150 G 	Rifin 	ProFinish
A termék típusa:	gipszes vékonyvakolat	gipszes vakolat	glettelőgipsz Q4 felületek kiképzéséhez	szórható glettelő anyag
Leírás	Anyagában glettelhető, kézi, gépi bedolgozásra alkalmas vékonyvakolat	Anyagában glettelhető gipszes gépi vakolat	Ultra finom fehér glettelő gipsz	Levegőre száradó szórható glettelő anyag
Összetétel	gipsz és kötőanyag adalékok	gipsz és kötőanyag adalékok	gipsz és kötőanyag adalékok	gipsz és kötőanyag adalékok
Alap	pórusbeton, homokkő, gipszblokk falazóelemek, betonfelületek	falazott kőműves szerkezetek, betonfelületek, gipszkartonra rögzített fűtésrendszerek	Minden típusú gipszkarton lapra: RB, RF, RBI, STR, Blue Acoustic	vakolt felületek, betonfelületek
Anyagszükséglet	0,8 kg/m ² /1mm	1 kg/m ² /1mm	0,8 kg/m ² /1mm	1 kg/ m ² /1mm
Felhordási vastagság	kézzel: 2-9 mm géppel: 4-9 mm	oldalfalon: min. 10 mm mennyezetben: min. 8 mm	0-3 mm	0-3 mm
Bedolgozhatósági idő	120-150 perc	120-150 perc	60 perc	bekeverve és légmentesen lezárva akár napokig is használható
Falburkolat (végleges felületképzés)	festék, tapéta	festék, tapéta, csempe	festés, speciális fénylő bevonatok, tapéták (sima, strukturált, selyem, metálalapú)	festék, tapéta
Eltarthatóság (felbontás nélkül)	12 hónap	12 hónap	9 hónap	12 hónap
Felhasználás	belső falak, mennyezetek 5° C felett	belső falak, mennyezetek 5° C felett	belső falak, mennyezetek 5° C felett	belső falak, mennyezetek 5° C felett
Kiszerezések	30 kg	40 kg	20 kg	25 kg
Bekeverési arány	1 liter vízhez 1,2 kg gipsz	1 liter vízhez 1,2 kg gipsz	1 liter vízhez 1,2 kg gipsz	1 liter vízhez 2 kg por kézi alk. 1 liter vízhez 1,6 kg por gépi szórásnál
Bedolgozás módja				

X.3.6. Hűtő-fűtő rendszerek vakolása

A Rigips nem rendelkezik minősített hűtő-fűtő rendszerekkel, azonban megoldást kívánunk nyújtani a Rigips anyagok felhasználásával készülő hűtő-fűtő rendszerek beépítésére.

Leggyakrabban használt hűtő-fűtő rendszerek:

1. A csővezeték Rigidur gipszrost lapokban helyezik el.
2. A csőregiszterek az álmennyezeti profilvázban vannak elhelyezve, borításuk speciális, a hőleadást segítő, Clima Top és Climafit lapokkal történik. (további részletek a Kivitelezői kézikönyv IV. fejezet 7. pontjában)
3. A hűtő-fűtő rendszert a meglévő falszerkezetre szerelik, majd levakolják.

Ebben az esetben a meglévő szerkezet lehet gipszkartonból készült burkolat vagy válaszfal, de lehet akár falazott szerkezet is, amihez a hűtő-fűtő rendszert rögzítik, és ezt vakolva érhetjük el a végleges felületet.

Műszaki tulajdonságok:

Nyomószilárdság > 2,5 N/mm²
Hajlítószilárdság > 1,0 N/mm²
Páradiffúziós ellenállás (μ) 10
Hővezető képesség: 0,6 W/mK

A Rimat 150 G gépi gipszes vakolat alkalmas falfűtési rendszerhez beltérben, szokásos páratartalom mellett (besorolási osztály W3), beleértve lakások fürdőszobájában való felhasználást is.

A vakolathordozó gipszkarton szerkezetet a rendszer előírásainak megfelelően kell megépíteni, javasoljuk a 12,5 mm vastag lapok használata esetén a 2 rétegben való burkolást. A felső gipszkarton lapokat nem hézagoljuk, több réteg burkolat esetén az alsóbb lapokat hézagerősítő csík használata nélkül gipsszel hézagoljuk. Ezután a fűtési rendszert a gyártó előírásának megfelelően kell felszerelni. A gipszkarton lapokat vagy egyéb alapfelületeket és csöveket alapozóval kell előkezelni (Rikombi-Grund, Rikombi-Kontakt).

A Rimat 150 G-t egyrétegű vakolatként, két munkafázisban kell felhordani. A vakolat felhordásánál az első munka-fázisban takarnia kell a fűtőcsövet, felhordási vastagság max. 25 mm. Ezután az üvegszál rács felhelyezése. A vakolat külső harmadában egy vakolaterősítő hálót kell elhelyezni, aminek a lukmérete 7x7 mm.

Második munkafázisban a fűtőcső teljes takarása min. 10 mm vastagságban.

A vakolat felhordásánál be kell tartani a „frisset a frissre” technológiát.

A falfűtésnél a keringési víz hőmérséklete nem lehet 40 foknál magasabb. Abban az esetben, ha a falfűtést kiegészítésként hűtő funkcióra is használni akarják, gondosan ügyelni kell arra, hogy a harmatpont hőmérsékletét a cső felülete ne érhesse el.

A Rimat 150 G vakolat anyagában glettelhető, tehát a végleges felület-kialakítás ezzel az egy termékkel történhet. A teljes száradást megelőzően befejezésként nedves szivaccsal dörzsöljük fel a felületet vagy vízzel visszanedvesíteni és fugázó szivaccsal feldörzsölni, ezt a felületet lepkével vagy széles glettvassal lesimítani.

Anyagszükséglet: 10 kg/m²/ 1 cm
Bedolgozhatósági idő: 120–150 perc
Kiszerezés: 40 kg zsáokban.

X.3.7. Végső felületképzés

A gipszfelület kiváló alap festés, mázolás és tapétázás számára. Festeni vizes hígítású (diszperziós) festékekkel javasoljuk, mely lég- és páraáteresztő. Nem alkalmazható mész-, szilikát-, víz-, üvegfesték. Figyelje és kövesse a festék- és tapétaragasztó gyártók és forgalmazók használati utasításait.

Felület anyag kombináció táblázat, fogadó felület egyenletlensége szerint:

Felület	Kitöltés	Simítás	Utolsó réteg	Flekkelés
Durva (2 mm felett)	Rimano 6-30	Rimano 6-30	Rimano Plus A	Rimano Plus A
Simított (2 mm alatt)		Rimano 3-6	Rimano 3-6 vagy Rimano Plus A	Rimano Plus A
Sima (1 mm alatt)			Rimano Plus A vagy Rimano 0-3	
Pórusbeton	100 DLP vagy Rimano 6-30	100 DLP vagy Rimano 3-6	Rimano Plus A	Rimano Plus A

X.3.8. Gipszkarton szerkezetek különleges minőségű felületi glettelése

A különleges igényeket kielégítő gipszkarton felületek esetén (Q4), a teljes felületet, egy vagy több munkamenetben, speciális, finom glettelő réteggel vonjuk be. Az ilyen felületképzés, amely teljesíti a legmagasabb esztétikai, optikai követelményeket, minimálisra csökkenti a kartonfelület és a fugák kirajzolódásának lehetőségét.

Speciális fényhatások (pl. rávetülő természetes fény vagy mesterséges megvilágítás) sem rontják lényegesen a kész felület esztétikai megjelenését.

